

Στις άλλες σελίδες:

- ΛΙΒΑΝΟΣ
- ΡΟΔΕΣΙΑ
- ΑΠΕΡΓΙΑ ΚΟΚΑ - ΚΟΛΑ
- Ο ΜΑΟ
- ΜΑΡΞΙΣΜΟΣ
- ΜΑΘΗΤΕΣ

7 οκτωβρη 1976

τρίτη περίοδος

αφ. φύλλο 16

ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΥΜΑ ΑΠΕΡΓΙΩΝ

ΑΓΡΙΟΣ ΔΙΩΓΜΟΣ ΤΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ

Μετά τις μαζικές απεργίες στην Τουρκία σέ ένδειξη διαμαρτυρίας για την παράταση της λειτουργίας ειδικών δικαστηρίων παρά την γνωμάτευση του Άνωτάτου Δικαστηρίου που θεωρεί τη δημιουργία τους αντισυνταγματική, η Τουρκική Κυβέρνηση έχει αρχίσει την συστηματική δίωξη των πιο αγωνιστικών στοιχείων της εργατικής τάξης. Τις τελευταίες μέρες η κυβέρνηση Ντεμιρέλ διάλυσε την αριστερή οργάνωση των δασκάλων με την δικαιολογία ότι η δράση της απειλούσε την ασφάλεια του κράτους και συνέλαβε τον δήμαρχο της Άγκυρας που είναι μέλος του Λαϊκού Δημοκρατικού Κόμματος με τον ισχυρισμό ότι συνέβαλε στην οργάνωση παράνομης απεργίας.

Ταυτόχρονα χιλιάδες εργάτες που πήραν μέρος στην απεργία διώκονται ποινικά και απολύονται από τις δουλειές τους. Ο αρχηγός του Λαϊκού Κόμματος, ο «πρωθυπουργός της εισβολής», Έτζεβίτ κατηγορήσε την κυβέρνηση ότι προλείπει το έδαφος για δικτατορία ενώ ο πρωθυπουργός Ντεμιρέλ απείλησε την κήρυξη στρατιωτικού νόμου «αν απειληθεί ή χώρα να μείνη ακυβέρνητη».

Όλα αυτά σημαίνουν πως η κοινωνική κρίση της Τουρ-

τος αλλά για μια πραγματική μαζική κίνηση των εργατών. Η απεργία ήταν καθαρά πολιτική, για ένα θέμα που σωστά οι εργάτες είδαν πως στρεφόταν βασικά εναντίον τους.

Η Κυβέρνηση Ντεμιρέλ που έδειξε τόση ανεχτικότητα απέναντι στις φοιτητικές συγκρούσεις γιατί της έδιναν την δικαιολογία για την επιβολή καταπιεστικών μέτρων έδειξε μεγάλη σκληρότητα απέναντι στους απεργούς γιατί είδε πραγματικό κίνδυνο

Συνδυασμένα με παρόμοια γεγονότα στην κατεχόμενη Κύπρο (κυκλοφορία φυλλαδίων, εργατική αναταραχή, ήγηση διαμάχη) δίνουν

ΣΤΗ ΤΟΥΡΚΙΑ

πολλές ελπίδες για τον άγωνα της Κύπρου. Είναι μια ανάγλυφη μαρτυρία για τη δυνατότητα εξεύρεσης συμμάχων μέσα στις προοδευτικές δυνάμεις της Τουρκίας και των Τουρκοκυπρίων. Δείχνουν

ακριβώς πως υπάρχει αντικειμενική ή δυνατότητα δημιουργίας ενός κοινού αντιιμπεριαλιστικού μετώπου. Αυτό που μένει είναι η εξεύρεση τρόπων για την υλοποίησή του.

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗ ΑΜΝΗΣΤΙΑ

Σε πρόσφατη ανακοίνωση η Κυπριακή κυβέρνηση αναφέρει πως «στην προσπάθειά της να υποδοθήσει τον επαναστασιακό κυπριακό κεφαλαίο» απαλλάσσει τα ποσά αυτά από οποιαδήποτε φορολογία στην οποία θα υπόκεινταν. Επιπρόσθετα οι τόκοι, που κερδίζονται ύστερα από κατάθεση των κεφαλαίων τούτων σε τράπεζα ή δανεισμό τους για σκοπούς χρηματοδότησης επενδύσεων, θα απαλλάσσονται από φορολογία για περίοδο πέντε χρόνων.

Πέρα από αυτό, συνεχίζει η ανακοίνωση θα παρέχεται και συναλλαγματική αμνηστία. Για το στο ο Γενικός Εισαγγελέας συμφώνησε για λόγους «δημόσιου συμφέροντος» να μη διενεργηθεί οποιαδήποτε ποινική δίωξη για οποιαδήποτε παράλειψη συμμόρφωσης με τη νομοθεσία που αφορά στον επαναστασιακό χρηματικών ποσών που βρίσκονται στο εξωτερικό ή τη διατήρηση άλλων περιουσιακών στοιχείων στο εξωτερικό.

Είναι κοινό μυστικό πως εκατομμύρια λιρών εξάχθηκαν τα τελευταία δυο χρόνια από τους κατόχους τους στο εξωτερικό. Επειδή η κατάσταση

στην Κύπρο ήταν και είναι άβεβαιη. Αυτός ο σκανδαλώδης εξανεμισμός του κυπριακού πλούτου, όχι μόνο δεν κατάχρησε από την κυβέρνηση, αλλά και σε κάποιο βαθμό συγκαλύφθηκε, γιατί μόνο η κυβέρνηση, που διαθέτει τα αναγκαία στοιχεία θα μπορούσε να πληροφορήσει τον κυπριακό λαό για την έκταση της λαθραίας εξαγωγής συναλλαγματός.

Σήμερα, η κυβέρνηση αποφασίζει να παράσχει συναλλαγματική αμνηστία. Αν γυρίσουν, δηλαδή, αυτά τα κεφάλαια όχι μόνο τούτο, αλλά παρέχεται και φορολογική αμνηστία για το εισόδημα που

θα προέλθει από αυτά τα κεφάλαια. Τούτα τα μέτρα δεν είναι τίποτε άλλο παρά πρόκληση ενάντια στις πλατειές μάζες του λαού που πέρασε και περνά ακόμα μέσα σε συνθήκες στερήσης και ανέχειας. Η οικονομική ελιγάρχια, όχι μόνο δεν στερήθηκε τίποτε, αλλά έβγαλε και μέρος των κεφαλαίων της σε σίγουρα μέρη στο εξωτερικό.

Το έπιχειρήμα που προβάλλει είναι πως τα πιο πάνω μέτρα αποτελούν κίνητρα για την επιστροφή των φυγαδευθέντων κεφαλαίων καθώς και για την επένδυση τους για σκοπούς επαναδραστικοποίησης της οικονομίας. Αλλά τούτο δεν είναι κίνητρο με παροχή δικαιώματος ασυδοσίας στους κεφαλαιοκράτες. Γιατί, αν υποθέσουμε πως πράγματι τα κεφάλαια επιστρέφουν, ποιος εγγυάται ότι πάλι δεν θα ξαναφυγαδευθούν, όταν δημιουργηθεί κλίμα έντασης, ειδικά όταν πάλι θα πά-

ΚΥΚΛΟΦΟΡΗΣΕ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ

Αντιστασιακή οργάνωση καλεί σέ εξέγερση ενάντια στον Ντενκτάς

ΑΝΑΒΡΑΣΜΟΣ ΣΤΑ ΚΑΤΕΧΟΜΕΝΑ

Σε ισχυρή αντίθεση ενάντια στη δικτατορία Ντενκτάς, η αντιστασιακή οργάνωση καλεί σέ εξέγερση ενάντια στον Ντενκτάς.

κίας που συγκαλύφθηκε για ένα διάστημα από την «εθνική ένότητα» με σωβινιστικά συνθήματα (Κύπρος, Αιγαίο) δαγιάει για καλά στην επιφάνεια. Αυτή τη φορά δεν πρόκειται απλώς για σκιρτήματα του φοιτητικού κινήμα-

να υπάρχει. Ο Έτζεβίτ που μπορούσε εύκολα ν' αποφεύγει τις ευθύνες του όσο η ανωμαλία παρουσιάζονταν σαν έργο μερικών αριστέρων και δεξιών εξτρεμιστών βρέθηκε στην ανάγκη να κάμει φιλοεργατικό θόρυβο.

σοσιαλιστική

Εκφραση

Η ΕΠΕΤΕΙΟΣ ΤΗΣ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΑΝΕΞΑΡΤΗΣΙΑΣ

Πριν λίγες μέρες ήταν η επέτειος της δημιουργίας της Κυπριακής Δημοκρατίας. Για χρόνια τώρα η επέτειος τούτη δεν γιορταζόταν, κι έτσι και φέτος πέρασε σχεδόν απαρατήρητη. Ίσως γιατί ο λαός αντιλαμβάνεται πως η ζωή της Κυπριακής Δημοκρατίας υπήρξε υπό το 1960 τόσο τρικυμισμένη, που λίγοι αισθάνονται την ανάγκη για εορτασμούς.

Αφήνοντας κατά μέρος τα εορταστικά, είναι ανάγκη να παρατηρήσουμε πως ο απελευθερωτικός αγώνας του Κυπριακού λαού του 1955-59, που έγινε κάτω από την ηγεσία της δεξιάς κατάληξε σε μια ψεύτικη ανεξαρτησία. Οι συμφωνίες της Ζυρίχης υπέβαλαν στον Κυπριακό λαό μια ανήκουστη δεσμευμένη «ανεξαρτησία», σύμφωνα με την οποία τρεις χώρες του ΝΑΤΟ είχαν το δικαίωμα της στρατιωτικής επέμβασης στο νησί. Η Κύπρος ποτέ δεν κατάφερε να ξεφύγει από τα δεσμά της νεοποικιακής εξάρτησης.

Σήμερα, με τα μισά εδάφη της Κύπρου καταλημμένα, με χιλιάδες πρόσφυγες βίαια έξω από τα σπίτια τους, ο Κυπριακός λαός καλείται από διάφορες κατευθύνσεις να διεξαγάγει απελευθερωτικό αγώνα. Έχοντας υπόψη το παρελθόν, είναι ξεκάθαρο πως ένας τρίτος αγώνας δεν μπορεί να διεξαχθεί και να πετύχει παρά μόνο κάτω από την ηγεσία της εργατικής τάξης. Δεν μπορεί ακόμα ο αγώνας να έχει ελπίδες επιτυχίας παρά μόνο αν συνδεθεί με τους αγώνες για κοινωνικές διεκδικήσεις.

ΟΙ ΕΝΔΟΚΥΠΡΙΑΚΕΣ

Οι διαβουλεύσεις κάτω από την αιγίδα του Γ.Γ. του ΟΗΕ για την επανένωση των ενδοκυπριακών έχουν καταλήξει σε άποια. Παρ' όλα αυτά ο Κίσιγκερ δραστηριοποιείται για την επανένωση των συνομιλιών με βάση μια φόρμουλα λύση, που ακόμα είναι άγνωστη. Η απάντηση στη χειρονομία του αμερικάνικου ιμπεριαλισμού δεν πρέπει να είναι τίποτε άλλο από τον αντίιμπεριαλιστικό αγώνα. Κανένα καλό δεν προέκυψε, ούτε πρόκειται να προκύψει, από την ερωτοτροπία της Κύπρου με τις ΗΠΑ. Ο Κυπριακός αγώνας δεν μπορεί να δικαιωθεί από τους έξι αντίκειμένους έχθρους μας. Η μυστική διπλωματία που τόσο πολύ εξασκήθηκε στα τελευταία 15 χρόνια παράσχεσε στην Κύπρο στην καταστροφή. Μόνη διέξοδος είναι η ενεργή συμμετοχή του λαϊκού παράγοντα στον αγώνα. Ανάγκη, λοιπόν, για το χτίσιμο των αναγκαίων λαϊκών οργάνων που θα αποτελέσουν τον φορέα του απελευθερωτικού και κοινωνικού αγώνα.

Η ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΕ

Η έκδοση του Πόλε από τις Ελληνικές προς τις Γερμανικές είναι ένα γεγονός που απασχόλησε τελευταία, πολύ την κοινή γνώμη στην Ελλάδα και την Εύρωπη. Ως γνωστό, ο Πόλε είχε ζητήσει πολιτικό άσυλο στην Ελλάδα, αφού καταζητούνταν από την Γερμανική αστυνομία για πολιτικά «εγκλήματα».

Το θέμα της έκδοσης της Πόλε απασχόλησε πολλούς: διάφορους νομικούς, φιλελεύθερους, φιλόσοφους. Έμας μας ενδιαφέρει η πολιτική πτυχή του θέματος: «Οτι η Γερμανία ήταν σε θέση να εξασκήσει πιέσεις πάνω στην Ελληνική κυβέρνηση για την έκδοση του Πόλε και την άρνηση σ' αυτόν πολιτικού άσυλου. Είναι ακόμα ένα παράδειγμα της άπροθυμίας της άστικής δημοκρατίας να τηρήσει τους κανόνες του δικού της παιγνιδιού, προκειμένου να χτυπήσει εκείνο που βλέπει σαν άμεσο ή έμμεσο κίνδυνο στην κυριαρχία της. Πάνω απ' αυτό δείχνει την εξάρτηση της Ελλάδας από τις δυτικές μητροπόλεις του καπιταλισμού.

Η ΑΠΕΡΓΙΑ ΣΤΗ ΚΟΚΑ — ΚΟΛΑ

Η απεργία των διανομών της Κόκα — Κόλα στη Λεμεσό (δες άρθρο σ' άλλη σελίδα) τελείωσε αφού η εργοδοσία ικανοποίησε ένα μέρος των αρχικών αιτημάτων των απεργών. Η Σοσιαλιστική Νεολαία ΕΔΕΝ και η σοσιαλιστική έκφραση συμπαραστάθηκαν, στο μέτρο των δυνάμεών τους, στους απεργούς. Θα συνεχίσουμε πάντα να προσφέρουμε τις δυνάμεις μας στους εργατικούς αγώνες, για την υποστήριξη των δικαιωμάτων της εργατιάς που τόσο πολύ καταπατούνται τελευταία.

Η ΚΡΙΣΗ ΣΤΟ

ΚΑΙ Η ΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΑΡΑΒΙΚΩΝ ΚΑΘΕΣΤΩΤΩΝ

Ο εμφύλιος πόλεμος στον Λίβανο μπήκε στον 18ο μήνα. Μετά τις έντονες στρατιωτικές συγκρούσεις μεταξύ των Σύρων εισβολέων και Φαλαγγιτών από την μία, των Λιβανέζων άριστερών και της Παλαιστινιακής Επανάστασης από την άλλη και την κατάληψη του Τάλ - Άλ Ζατάτ, έχει γίνει μια αλλαγή της στρατιωτικής ισορροπίας. Η ισορροπία προς το παρόν γέρνει με το μέρος των φαλαγγιτών και των Σύρων υποστηρικτών τους.

Ο εμφύλιος στο Λίβανο, γκρέμισε πολλούς μύθους. Ένας από τους μύθους ήταν και ο περί «προδευτικών άστικών κυβερνήσεων» αραβικών κρατών.

Πολλοί συναγωνιστές και φίλοι της «Σ.Ε.» έχουν προβληματισθεί για τη στάση της Συρίας, της Αιγύπτου και τον ρόλο των Μεγάλων δυνάμεων. Σκοπός του άρθρου είναι ακριβώς να εξετάσει γενικά τους λόγους που επιβάλλουν την πολιτική των πιδό πάνω.

ΑΙΓΥΠΤΟΣ

Εδώ και μερικά χρόνια η Αίγυπτος περνά περιόδους μεγάλης οικονομικής κρίσης. Ο πληθωρισμός ανέρχεται στα 40%, το έτησιο έλλειμμα ανέβηκε στα 1,3 δισεκ. δολάρια (1974), οι εισαγωγές διπλασιάστηκαν, ενώ οι εξαγωγές έχουν πέσει κατά πολύ. Φέτος υπολογίζεται ότι μόνο η εισαγωγή τροφίμων θα στοιχίσει 511 εκ. λίρες.

Η Αίγυπτος, λόγω της σοβαρής οικονομικής κατάστασης βρίσκεται σε δίλημμα. Έχει δύο συγκρουόμενες προτεραιότητες, την στρατιωτική άμυνα και την γρήγορη οικονομική ανάπτυξη. Ήδη, 30% του εθνικού προϊόντος χρησιμοποιείται για την άμυνα. Η συνολική παραγωγή της χώρας (βιομηχανική και γεωργική) δεν μπορεί να συμβαδίσει με την μαζική έτησια αύξηση του πληθυσμού (1 εκ. τον χρόνο).

Παράλληλα οι σχέσεις της με την ΕΣΣΔ διεκόπησαν, στην οποία χρωστά ακόμα 6 δισεκ. δολάρια.

Μπροστά σ' αυτή την άθλια οικονομική κατάσταση που αντιμετωπίζει η κυβέρνηση του Σαντάτ ήταν φυσικό να σταματήσει από καιρό να «αγωνίζεται» ενάντια στον Σιωνισμό. Ο κίνδυνος της άστικής τάξης της Αιγύπτου δεν ήταν πια το Ισραήλ αλλά η εσωτερική οικονομική κρίση και οι συνέπειές της δηλαδή ανάπτυξη της ταξικής πάλης. Όχι μόνο έπαψε να αγωνίζεται ενάντια στο Σιωνισμό αλλά και υποχρεωτικά στράφηκε στον Ιμπεριαλισμό για σωτηρία!

Η Αίγυπτος (μαζί με την Συρία) που μέχρι πρότινος αποτελούσε το «Εθνικό Κέντρο» δόκληρου του Αραβικού κόσμου, ήταν η πρώτη χώρα που αναγνώρισε το κράτος του Ισραήλ! Σαν αντίλλαγμα αυτού φυσικά ήταν η βοήθεια 2½ δισεκ. δολαρίων που υποσχέθηκαν οι ΗΠΑ, και η παραχώρηση 30 μιλια έρ η μ ο υ εδάφους στο Σινά.

Παράλληλα με την σύδεσή της με τον Αμερικάνικο Ιμπεριαλισμό και τους σύμμάχους του, η άστική κυβέρνηση της Αιγύπτου έχει αύξηση τα καταπιεστικά μέτρα ενάντια στην εργατική τάξη,

Γαλλίας να φέρει τερματισμό του εμφύλιου πολέμου στο Λίβανο, σε μια περίοδο που η συνωμοσία Σύρων και Φαλαγγιτών ενάντια στους άριστερους και Παλαιστίνιους έχει αποκορυφωθεί. Αυτός είναι ο «άντι - ιμπεριαλιστικός» ρόλος της Αιγύπτου, και της «σοσιαλίζουσας» οικονομικής δομής της.

ΣΥΡΙΑ

Ο άλλος παράγοντας στην άρρενα της Μέσης Ανατολής είναι η Συρία, ο κύριος άριστος της θεωρίας για την ύδρουση του «Παλαιστινιακού κράτους». Ένα φεουδαριστικό

τους φοιτητές και «αντιφρονούντες».

Με αυτή την καταπίεση μπορεί ο Σαντάτ να διατηρήσει το φτηνό εργατικό δυναμικό που υπάρχει ανοίγοντας τις πόρτες για τις επενδύσεις του ξένου κεφαλαίου, που θα βοηθήσουν στην ανάπτυξη της οικονομίας της χώρας.

Οι επενδύσεις όμως χρειάζονται έγγυησης και πολιτική σταθερότητα. Έφ' δσον το Παλαιστινιακό μένει ανοικτό, έφ' δσον η Παλαιστινιακή επανάσταση φουντώνει, η κατάσταση θεωρείται «άσταθής». Γιατί είναι γεγονός ότι το Παλαιστινιακό κινητοποιεί τις αραβικές μάζες.

Μόνο μια διέξοδος υπάρχει για τον Σαντάτ, για το ξεπέρασμα της κρίσης της χώρας του. Το κλειδί του Παλαιστινιακού, ή τουλάχιστον η μετατροπή του ένοπλου αγώνα των Παλαιστίνιων σε συζητήσεις στον ΟΗΕ, στην Γενεύη ή αλλού.

Με αυτό το πρίσμα πρέπει να δοθεί την στάση του Σαντάτ, που τελευταία πρωτοστατεί με την βοήθεια της

διο που θα βρίσκεται στην Δυτική Όχθη του Ιορδάνη, που άποσκοπή στον παραμερισμό του παλαιστινιακού προβλήματος σαν εθνικού, και το πνέσιμο της Παλαιστινιακής Επανάστασης.

Παράλληλα στόχος της Συρίας (και του Ιμπεριαλισμού) είναι η διχοτόμηση του Λιβάνου (βλέπε Κύπρος) και την δημιουργία της «Μεγάλης Συρίας» μαζί με την Ιορδανία και το Λίβανο.

Ο Άσσαντ μέχρι σήμερα θεωρείτο κι αυτός ανάμεσα στους «προδευτικούς, αντι-ιμπεριαλιστές» άραβες ηγέτες, που αγωνιζόταν στο πλευρό των Παλαιστίνιων ενάντια στον Σιωνισμό. Η κυβέρνηση του μάλιστα περιλάμβανε «σοσιαλιστές» και κομμουνιστές, οι σχέσεις του με την Σοβιετική Ένωση του έδιναν τους πιδό πάνω χαρακτηρισμούς. Όμως κι αυτός ο μύθος γκρεμίστηκε, η Συρία αυτή την στιγμή κατέχει το 60% του Λιβανικού εδάφους, οι Σύριοι εισβολείς πολεμούν — χέρι με τους Φαλαγγίτες, ενάντια στους άριστερους και τους Παλαιστίνιους.

ΛΙΒΑΝΟ

Μια προσωρινή συμβιβαστική λύση, ανάμεσα στα συμφέροντα των Παλαιστινιακών και Άραβικών μαζών και αυτά του Σιωνισμού—Ιμπεριαλισμού είναι αδύνατη, χωρίς την συντριβή των Παλαιστινίων.

Τελευταία μετά την πτώση του Ζαάταρ, πολεμούν πιά αποφασιστικά για να καταπνίξουν το άριστερο κίνημα του Λιβάνου και μαζί του την Παλαιστινιακή Έπανάσταση.

Παράλληλα όμως η Συριακή ήγεςία είναι αναγκασμένη να καταπνίξει οποιαδήποτε λαϊκή κατακραυγή στη χώρα της, όπως η εκτέλεση των Παλαιστινίων καταδρόμικών, μιας από τις οργανώσεις των Παλαιστινίων που κατέλαβαν ένα ξενοδοχείο. Όπως οι κινητοποιήσεις που έγιναν με συνθήματα «δχι στο καθεστώς του Άσάντ» και το κάψιμο φωτογραφιών του.

ΕΣΣΔ

Η Σοβιετική Ένωση μέχρι τώρα δεν έχει κάνει καθαρή τη θέση της όσο αφορά τον Λίβανο και τα Συριακά στρατεύματα. Όταν έγινε η Συριακή εισβολή ο Γκρομύκο βρισκόταν στην Δαρσάκ.

Ενώ η Σοβιετική κυβέρνηση έβγαλε ανακοινώσεις για τα γεγονότα με άργιοτητα ημερών. Από την άλλη ο Σοβιετικός και ο Σύρος εκπρόσωπος στη Μόσχα άργότερα απέτυχαν να αναγγείλουν κοινό ανακοινωθέν.

Φαίνεται καθαρά ότι ο ρόλος της ΕΣΣΔ μπαίνει μέσα

στα πλαίσια της ύφεσης στο χώρο της Μέσης Ανατολής, διατήρησης του στάτους κβό. Φοβούμενη κι' όλας μιὰ τυπική πιά στροφή της Συρίας στις ΗΠΑ. Με αυτή την σκοπιά η κατάπνιξη των Παλαιστινίων και άριστερών, από τις Συριακο-δεξιές δυνάμεις θα είναι αντίθετη με την πιά πάνω πολιτική, όπως και μιὰ καθαρή νίκη των Άριστερών.

ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Οι στόχοι των Ιμπεριαλιστών και των αντιδραστικών άραβικών κυβερνήσεων δεν είναι εύκολο να πραγματοποιηθούν. Οι Παλαιστίνιοι δ'που κι' αν βρισκονται κινητοποιούνται για την υπόθεση τους. Σήμερα οι Παλαιστίνιοι δεν πολεμούν μόνο, στην Βηρυτό ή στην Τρίπολη αλλά και στην Ιερουσαλήμ και τη Γάζα.

Οι λαϊκές κινητοποιήσεις των Παλαιστινίων έξω από τον Λίβανο μπορούν ν' αποτελέσουν τον πυροδότη ενός ξεσηκωμού των Συριακών και των Αιγυπτιακών μαζών. Μετά το γκρέμισμα των μύθων μόνο ένας σύμμαχος απομένει, οι εργαζόμενοι λαοί της Συρίας και της Αιγύπτου που η «πολεμική κατάσταση» στις χώρες τους τους εξαθλιώνει και τους ριζοσπαστικοποιεί.

Η ΡΟΔΕΣΙΑ ΣΕ ΚΡΙΣΙΜΗ ΚΑΜΠΗ

Πριν μερικές μέρες γύρισε στο Σώλμπερπυ της Ροδεσίας ο Έπίσκοπος Μουζερέουα, ένας από τους πιο άγωνιστικούς ηγέτες του Άφρικανικού Έθνικού Συμβουλίου (ANC) της χώρας. Πλήθη λαού του έπεφύλαξαν θερμή υποδοχή ενώ η αστυνομία πήρε αυστηρά μέτρα για την «ασφάλεια» της συγκέντρωσης.

Ο επ. Γουζερέουα ζούσε έξω από τη χώρα του γιατί επιστροφή του στη Ροδεσία θα σήμαινε βέβαιη σύλληψη από το ρατσιστικό καθεστώς του Ίαν Σμίθ. Σαν ηγέτης του ANC άρνήθηκε κατηγορηματικά να πάρει μέρος σε διαπραγματεύσεις με τους ρατσιστές αν δεν αποσκοπούσαν στην παράδοση της εξουσίας στην πλειοψηφία.

ΔΙΑΣΠΑΣΗ

Ενώ βρισκόταν στην εξορία μιὰ μερίδα της ήγεςίας του ANC που βρισκόταν στο εσωτερικό προσπάθησε να έλθει σε συγγνώμη με τον Ίαν Σμίθ. Οι συνομιλίες που ακολούθησαν δεν έφεραν κανένα αποτέλεσμα γιατί το μόνο που έπεδίωκε ο Σμίθ ήταν η άναστολή της δράσης των άναρτών που φούντωνε.

Όμως αυτές οι συνομιλίες έγιναν άφορμή για μιὰ έντονη ρήξη στους κόλπους του ANC. Ο ηγέτης της συμβιβαστικής πτέρυγας Τσόγουα Νκόμο προσαβούσε να εκτοπίσει την ήγεςία του έξωτερικού που υποστήριζε την ένταση του ένοπλου άγώνα ενάντια στους ρατσιστές.

Όμως με τη νίκη του MPLA στην Αγκόλα τα καθεστώτα των γύρω χωρών βρέθηκαν σε δύσκολη θέση. Ίδιαίτερα η Ζάμπια που είχε υποστηρίξει την UNITA και συνεργάστηκε με τους Ρατσιστές της Νοτίου Άφρι-

κής ενάντιον του MPLA αντιμετώπιζε τρομερά εσωτερικά προβλήματα. Για να κατευνάσει τη λαϊκή άγανάκτηση για την φιλο-ιμπεριαλιστική πολιτική του το καθεστώς της Ζάμπια άρχισε να κάμνει θόρυβο ενάντιον των ρατσιστών της Ροδεσίας, και τάχθηκε υπέρ της έντασης του ένοπλου άγώνα.

Η ένταση του ένοπλου άγώνα δεν προήλθε από την Ζάμπια. Το άναρτικό φούντωσε στα σύνορα της Μοζαμβίκης όπου δημιουργήθηκε ο Λακός Στρατός της (ZIPA). Οι τολμηρές επιχειρήσεις των άναρτών της ZIPA έφεραν σε δύσκολη θέση το καθεστώς του Σμίθ που άπάντησε με την βάρβαρη επίθεση, σε καταυλισμό προσφύγων στη Μοζαμβίκη σφαγιαζοντας εκατοντάδες άμαχους (σ.σ. 26.8.76).

ΝΟΤΙΟΣ ΑΦΡΙΚΗ

Όστόσο το τελειωτικό κτύπημα ενάντια στους ρατσιστές δόθηκε από τους μαύρους εργάτες της Νότιας Άφρικης. Η κυβέρνηση του Φόστερ ήταν ήδη μετά την ήττα της στην Αγκόλα άποφασισμένη να εγκαταλείψει στην άνάγκη τον Σμίθ. Η εξέγερση των μαύρων εργατών που μπόρεσε να κρατήσει: ένα όλόκληρο καλοκαίρι έκαμε αυτή την εγκατάλειψη άναπόφευκτη. Η κυβέρνηση της Νότιας Άφρικης είχε

πιά έμπρακτη προειδοποίηση για τ' αποτελέσματα μιās ήττας όπως αυτή της Αγκόλας. Αν στη Ροδεσία ακολούθηταν παρόμοια πορεία ο αντίκτυπος στο εσωτερικό θάταν άκόμη μεγαλύτερος.

Η μόνη λύση για παράταση της ζωής του ρατσισμού στη Νότια Άφρική θεωρήθηκε ο έξαναγκασμός του Σμίθ σε παραχώρηση της εξουσίας σε «μετριοπαθείς» μαύρους ηγέτες. Αυτό θα δόλεε και

στην τελευταία περιοδεία του ο νέος Μέττερνιχ κατάφερε δυο βασικά πράγματα:

Το ένα ήταν να πείσει τον Σμίθ — ή μάλλον να τον εκβιάσει — να δεχτεί την άρχή της διακυβέρνησης από την πλειοψηφία. Με αυτό τον τρόπο έλπίζει πως θα πάρουν την εξουσία μαύροι μόν αλλά πρόθυμοι να συνεργαστούν με τους Ιμπεραλιστές. Το δεύτερο ήταν το να πετύχει την συγκατάθεση των Άφρι-

να παρασιαστούν μαζί στη διάσκεψη. Όστόσο είναι άμβίολο αν αυτές οι ομάδες εκπροσωπούν τη θέληση του λαού της Ροδεσίας.

Τι μπορεί να πετύχει μιὰ τέτοια διάσκεψη; Οι Ιμπεραλιστές και οι ρατσιστές της Νότιας Άφρικης έλπίζουν πως θα μπόρεσουν να άντικαταστήσουν τα λευκά πιόνια τους με μαύρα. Είναι όμως άμφίβολο αν θα μπόρεσουν να άνακόψουν την έπαναστατική πορεία. Ήδη όλα τα αντιδραστικά καθεστώτα της περιοχής βρισκονται σε τρομερή κρίση. Ένα νέο άντιδραστικό καθεστώς στη Ροδεσία δεν θα μπόρεσει καν ν' άρχίσει να λύει τα προβλήματα της χώρας. Θα συντριβεί μέσα στην άδυναμία του να προσφέρει αυτά που ο λαός περιμένει από την άπελευθέρωση.

Η ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ

Η άπελευθέρωση της Ροδεσίας δεν είναι ένα άπονομαζόμενο πρόβλημα. Το κάθε γεγονός στην περιοχή έχει άντίκτυπο στις γειτονικές χώρες. Η άλυσιδα των έπαναστάσεων στην περιοχή δεν έχει τελειώσει. Θα συνεχίσει μέχρι την ολοκληρωτική άπελευθέρωση από τα Ιμπεριαλιστικά δεσμά. Το πιο βασικό προπύργιο του Ιμπεριαλισμού στην περιοχή, η Νότια Άφρική συγκλονίζεται από την εξέγερση των σκλάβων. Αύτη η εξέγερση δεν θα σταματήσει όσο κι αν προσπαθούν ο Κίσιγκκερ και Σία.

Συμπάουε άποκαλούν την Ροδεσία οι Άφρικανοί.

τά άλλα άντιδραστικά καθεστώτα γιατί θα μπόρουσαν να παρουσιαστούν σαν οι άρχιτέκτονες της «άπελευθέρωσης» της Ροδεσίας.

ΚΙΣΣΙΓΚΕΡ

Οι έπαναστατικές εξέλιξεις στην περιοχή δεν ήταν άνησυχητικές μόνο για τους ρατσιστές. Ο Άμερικάνικος Ιμπεριαλισμός κινδύνευε να χάσει τον έλεγχο του και τα συμφέροντά του στο νότιο τμήμα της Μαύρης Ήπειρου. Η προσπάθεια Κίσιγκκερ δεν είναι τίποτε άλλο από μιὰ προσπάθεια άναχαίτισης της έπανάστασης που φούντωνει.

καμών ήγετών της περιοχής για Άγγολαμερικανική πρωτοβουλία για την επίλυση του προβλήματος της Ροδεσίας με βάση το μίνιμουμ αίτημα για διακυβέρνηση πλειοψηφίας.

ΣΥΝΤΑΧΤΙΚΗ ΔΙΑΣΚΕΨΗ

Το επόμενο βήμα φαίνεται να είναι μιὰ συνταχτική διάσκεψη υπό την προεδρία της Βρετανίας. Στόχος της είναι η έξεύρεση φόρμουλας για την παράδοση της εξουσίας στους Άφρικανούς μέσα σε δυο χρόνια. Οι ομάδες του Νκόμο και του Μουζερέουα έχουν ήδη έπαφές για

ΑΠΕΡΓΙΑ ΣΤΗΝ ΚΟΚΑ ΚΟΛΑ ΛΕΜΕΣΟΥ

«Είμαστε άσυμβίβαστοι. Δεν πρόκειται να υποχωρήσουμε και γράφε το».

Αυτά τα λόγια μάζ είπε ένας από τους απεργούς πωλητές της Κόκα — Κόλα, που εκκράζει και το γενικό πνεύμα που επικρατούσε μέσα στους απεργούς που επισκεφθήκαμε την Δευτέρα 27 του Σεπτεμβρίου.

Από τις 20 του Σεπτεμβρίου οι 18 πωλητές του Πρατήριου της Κόκα — Κόλα έχουν κατεθεί σε απεργία διαρκείας και να ικανοποιήσουν τα αιτήματά τους.

«Είμαστε άσυμβίβαστοι...»

ΤΟ ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Από τον περασμένο Ιούλιο, το πρατήριο πωλήσεων της Κόκα — Κόλα μεταφέρθηκε από την Λεμεσό στον Ίψωνα στην νέα άποψη, έξω από τα δημόσια όρια Λεμεσού. Αυτό δημιουργεί σοβαρά προβλήματα μεταφοράς του προσωπικού που είναι αναγκασιότατο να πληρώνουν 120 μίλις ημερησίως για άγωνα, δηλαδή \$2.275 μίλις τον μήνα. (Ο βασικός μισθός είναι \$43 τον μήνα). Η εταιρεία άρνήθηκε αρχικά να συζητήσει καν θέμα της καταβολής των καμίστρων, και μετά πρόσφερε \$1.200 μίλις τον μήνα (50 μίλις την ημέρα) δηλαδή λιγότερα από τα μισά, κι' αυτό να ισχύει από τον Οκτώβρη κι' όχι να πληρωθούν αναδρομικά.

Η ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ

Η Κόκα — Κόλα μέχρι των Αυγούστου πρόσφερε το λεγόμενο «δωρο» στους πελάτες, στα 5 κιλάκια έδινε 1 δωρεά. Από το δωρο οι πωλητές έπαιρναν προμήθεια 10—12 μίλις.

Αυτή η προμήθεια ήταν κακτεκμημένο δικαίωμα των πωλητών και δινόταν σ' άλλους τους πωλητές όλων των πόλεων. Η υπο-αντιπροσωπεία όμως Λεμεσού αρνείται να δώσει την προμήθεια αυτή, που έπαψε από τον Μάρτη να δίνει.

ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΙΣ

Μετά την άρνηση της εργοδοσίας να ικανοποιήσει τους απεργούς, επενέβηκε το Γραφείο Έργασιών και το τμήμα μεταφορών της Π.Ε.Ο. Μετά από τις ζυμώσεις του Γρ. Έργασιών εισηγήθηκε:

- α) Η εταιρεία να καταβάλει \$1.750 μίλις τον μήνα για τα άγωνα (πραγματικά άγωνα είναι \$2.275 μίλις τον μήνα) και να ισχύει από τον επόμενο μήνα κι' όχι από τον Ιούλιο που εγέρθηκε το πρόβλημα.
- β) Οι απεργοί να εγείρουν το δεύτερο αίτημά τους για την προμήθεια και να μην πληρωθούν τις μέρες της απεργίας. Σαν αντάλλαγμα να πάρη ο καθένας \$7.500 μίλις.
- γ) Οι απεργοί να μην εγείρουν ξανά το μεταφορικό, παρ' όλο που τέλος του χρόνου θα μπούτ να νέα αιτήματα από τους εργάτες.

Οι εισηγήσεις του Ύπ. Έργασιών και που μερικώς δέχτηκεν και η Π.Ε.Ο και η Έργοδοσία ήταν ένας συμβιβασμός που δεν έδνε κανένα από τα προβλήματα των απεργών, αντίθετα μάλιστα αποστρέφει και παραγνώριση των αιτημάτων τους, όπως

ΧΡΕΙΑΖΟΜΑΣΤΕ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΓΙΑ Ν' ΑΚΟΥΣΤΟΥΜΕ

Η Σοσιαλιστική Νεολαία ΕΔΕΝ σε ένδειξη συμπεράσεως προς τους απεργούς, πρόσφερε σαν πρώτο βήμα το ποσό των \$10 στο απεργειακό ταμείο, για την συνέχιση του αγώνα τους.

Η απεργιακή Έπιτροπή των πωλητών της Κόκα-Κόλα Λεμεσού, ευχαριστεί την Σ. Ν. ΕΔΕΝ για την ελοφορά της στο απεργειακό ταμείο.

Η Έπιτροπή Απεργών.

ή πληρωμή της προμήθειας και των ημερών της απεργίας.

Οι απεργοί απέρριψαν τις προτάσεις αυτές, όπως κι' έπρεπε να γίνει και ήταν άπορασιμένοι να συνεχίσουν από τον αγώνα τους, μάλιστα καλώντας σε συμπαράσταση τις συνάδελφες Έτσιριτες και Ιδρύοντες απεργιακό ταμείο.

Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΗΣ ΑΠΕΡΓΙΑΣ

Όσο μικρή και απομονωμένη μπορεί να παρουσιάζεται η απεργία των 18 πωλητών της Κόκα — Κόλα, ή σημασία της μπαίνει στα πιο γενικά πλαίσια της οικονομικής πραγματικότητας στην Κύπρο.

Οι εργοδότες (στην περίπτωση μας η «αλληγείσα» εταιρεία του κ. Λανίτη) εκμεταλλεύονται το έθνος πρόβλημα προσπαθόν και με την βοήθεια της Κυβέρνησης να διατηρήσουν την άβλια κατάσταση που επικρατεί, για να γεμίζουν τις τράπεζες από κέρδη, εις βάρος των εργατών.

Την ίδια στιγμή, οι χαμηλοί μισθοί, οι περικοπές στους μισθούς ή αύξηση των τιμών, ή ανεργία έχουν μεγαλύτερη ανάγκη της εργατικής τάξης και γενικά του λαού. Ήδη άρχισε να εκδηλώνεται με την απεργία στα διυλιστήρια, ή διακήρυξη και προετοιμασία της Συν-

τεχνίας Κρατικών υπαλλήλων, ή προεργασία των Συντεχνιακών οργανώσεων εν όψει της έκπνοής των διαμερών συμβάσεων.

Απ' αυτή την σκοπιά κάθε απεργία σήμερα έχει μεγάλη σημασία για την ανάπτυξη των εργατικών αγώνων και του εργατικού κινήματος γενικά, σαν το μόνο όπλο της εργατικής τάξης να διεκδικήσει τα δικαιώματά της, και να σταθεί εμπόδιο ενάντια στα σχέδια της οικονομικής ολοκληρώσεως και των υποστηρικτικών.

- Οι απεργοί της Κόκα — Κόλα δεν πρέπει να υποχωρήσουν με κανένα τρόπο.
- Πρέπει να ξεπλύνουν τον αγώνα τους στο κλάδο τους και σε άλλους συναφείς κλάδους, για συμπαράσταση και για να ξεφύγουν την απομόνωση.
- Να ασκήσουν πίεση ακόμη και στην Συνδικαλιστική τους ήγερσία για ν' αποφεύγουν τυχόν συμβιβασμούς.

Ο ΕΠΙΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΑΠΕΡΓΙΑΣ

Το ρεπορτάζ για την απεργία στην Κόκα — Κόλα γράφτηκε πριν γίνουν οι τελευταίες προσπάθειες για την διευθέτηση και τον τερματισμό της απεργίας την Δευτέρα 4 του Οκτωβρίου. Γι' αυτό τον λόγο θα αναφερόμαστε με δυο λόγια για την λήξη της απεργίας.

Οι όροι με τους οποίους συμβιβαστήκαν η Συντεχνία και οι απεργοί, με την Έργοδοσία είναι:

- α) Η Έργοδοσία θα καταβάλει \$1.500 μίλις τον μήνα για τα άγωνα του προσωπικού από αυτόν τον μήνα.
- β) Μερικοί εργάτες, θα πάρουν \$7.500 και μερικοί \$10.500 κλειστά έτσι από τη μια το θέμα της προμήθειας που όφειλε η Έργοδοσία από τον περασμένο Μάρτη και από την άλλη την υποχώρηση της και πληρωμή τις απλήρωτες ημέρες της απεργίας (14 ημέρες).

ΠΟΙΟΙ ΚΕΡΔΙΣΑΝ;

Η απεργία αν και τελικά έληξε, με καινοφανείς παραχωρήσεις από μέρος της Έργοδοσίας και καινοφανείς απολαύσεις των εργατών, πρέπει να θεωρηθεί σαν άποτυχητη. Είναι άποτυχητη γιατί:

- Από μέρος της Έργοδοσίας οι παραχωρήσεις που έγιναν ήταν οι ελάχιστες που μπορούσαν να κάμουν παρ' όλη την οκλήρωση που επέδειξε η Π.Ε.Ο,

επέδειξε στις διαπραγματεύσεις. Κι' αυτό γιατί αν η απεργία συνεχίζονταν ή ακόμα έπαιρνε διαστάσεις όπως προγραμματίσαμε οι απεργοί, δεν υπήρχε εύλογη σ' αφεντικά παρά ή πλήρης ικανοποίηση των αιτημάτων των απεργών.

Από μέρος των απεργών οι απόλαυτές που τελικά συμφωνήθηκαν, δεν έχουν ικανοποιήσει κανένα από τα αιτήματά τους, για τα οποία έγινε η απεργία.

ΓΙΑΤΙ ΑΠΕΤΥΧΕ

Οι λόγοι της άποτυχίας όφείλονται κατά πρώτο στην άδικη αλόγηνη διαλεκτικότητα που επέδειξε η Π.Ε.Ο,

Ό άλλος λόγος της άποτυχίας είναι ή μη εγκαίρως δράση και κινητοποίηση των απεργών για να μπορέσουν να ξεφυγούν από την απομόνωση που τους έριξε ο τύπος, και οι τριμερείς διαβουλεύσεις κλειστών διαμαρτυριών. Χαρακτηριστικό ήταν το αγωνιστικό πνεύμα των απεργών όταν τους είχαμε επισκεφθεί για πρώτη φορά. Ήταν ανέκδοτος όπως ένας το διατύπωσε ε.δ. αγόνας μας θα είναι μακροχρόνιος.

Ό άλλος λόγος ήταν ή ελλείψη ουσιαστικής συμπαράστασης εκ μέρους άλλων κλάδων του επαγγέλματος.

Κι' εμείς σαν Σ.Ν. ΕΔΕΝ που έχουμε σαν άρχη την υποστήριξη σε κάθε αγώνα μικρό ή μεγάλο της εργατικής τάξης ίσως μπορούσαμε να συμβάλουμε πιο αποτελεσματικά στην επιτυχία της απεργίας.

Η ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ ΣΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ

Ένδυση - Υπόδυση

Μια άπάντηση σε έπιστολή του Γ. Γ. της Συντεχνίας Έργατών Ένδυσης - Υπόδυσης της Π.Ε.Ο που δημοσιεύτηκε στα ΝΕΑ.

Κάθε εργάτης που διάβασε τις θέσεις που προβάλλονται από τον Γ.Γ. της Συντεχνίας Έργατών Ένδυσης - Υπόδυσης της Π.Ε.Ο κ. Β. Χριστοδούλου (ΝΕΑ, 1 του Οκτωβρίου 1976) άσφαλώς θ' άπορεί με την άποπείρα που γίνεται για να δικαιολογηθεί ή κατάσταση που επικρατεί σ' αυτή τη βιομηχανία. Τά βασικά σημεία που θίγονται στην έπιστολή του κ. Χριστοδούλου είναι τά εξής:

- 1. Τά μεροκάματα των εργατών έχουν αύξηθεί παράλληλα με την ανάπτυξη της βιομηχανίας και έχουν φτάσει σε επίπεδα μεγαλύτερα από το 1973.
- 2. Η μετροπαθής αίσθηση των συντεχνιών βοήθησε στην ένακαμψη της οικονομίας και γι' αυτό το λόγο είναι παρωσιακό καθήκον.
- 3. Οι εργάτες κατανόησαν αυτή την πολιτική και συμφώνησαν μ' αυτή.

Οι πιο πάνω θέσεις είναι σωστές ή λανθασμένες ανάλογα με την σκοπιά που εξετάζει κανείς το θέμα. Θά περίμενε κανείς από ένα ήγέτη μιας συντεχνίας να βλέπει το θέμα από τη σκοπιά του εργάτη και των συμφερόντων της εργατικής τάξης γενικότερα. Όμως

ό κ. Χριστοδουλίδης εξέθεσε το πρόβλημα σαν «ανεξάρτητος» παρατηρητής και προσπαθεί να θρη τή «χρυσή τομή» για το καλό του συνόλου του λαού, εργατών και εργοδοτών, εκμεταλλευτών και εκμεταλλευόμενων.

Ας δούμε όμως μία — μία τις πιο πάνω θέσεις που προβάλλονται από τον κ. Χριστοδουλίδη.

1. Είναι σωστό ότι με την ανάπτυξη της βιομηχανίας οι εργάτες παίρουν ελοφορές ψηλότερο μεροκάματο σε χρήματα από το 1973. Όμως στην ουσία τά πράματα είναι διαφορετικά. Η άνασπαλή ορισμένων όφελμάτων από τη μια και ή τραχιακή αύξηση των τιμών των τελευταίων χρόνων έχουν μειώσει σημαντικά τις πραγματικές άπολαυτές των εργατών. Δεν όφειλε άν το χρηματικό ποσό που παίρνει ο εργάτης είναι μεγαλύτερο άν τά πράματα που αγοράζει με αυτό το ποσό είναι λιγότερα. Μία άλλη πλευρά του θέματος είναι ή σχετική στασιμότητα των μισθών τη στιγμή άκριβδών από τά κέρδη των εργοστασιών άξάνονται με άλλατα. Είναι γνωστό πως οι βιομηχανίες ένδυσης και υπόδυσης έχουν άναπτυχθεί σε τρομαχτικό βαθμό που φαίνεται καθαρά από την αύξηση των έξαγαών. Τά κέρδη που πραγματοποιούνται είναι κυριολεκτικά μυθώδη: άν ένα φόρμα στοιχίζει \$5 πουλάται (χωρητικά) στο έξωτερικό \$15 ή \$20. Όσο ποσοστό κάστους κι' άν είναι τά εργατικά όργανα φανερό πως πολύ λίγο επηρεάζουν την συνταγιστικότητα αυτών των έμπορευμάτων.

2. Αυτό μάζ φέρνει στο δεύτερο έπιχείρημα σχετικά με την άνακαμψη της οικονομίας. Είναι γεγονός ότι τά χαμηλά μεροκάματα αυξάνουν το ποσοστό κέρδους και έπομένως άποτέλου κίνητρο για επενδύσεις κεφαλαίων. Είναι άκόμα σωστό πως ή άνακαμψη της οικονομίας όφειλεται βασικά στις εργατικές υποχωρήσεις.

Όταν όμως οι εργατικές υποχωρήσεις ή ένδειξιμένη λύση ή άκόμα ή μόνη λύση; Πιστεύουμε πως όχι. Κατ' άρχην ή άναπτυξη της βιομηχανίας δεν έγινε μόνο λόγω της φτηνότητας της εργατικής δύναμης, αλλά και λόγω της σημαντικής άεικεδοθότητας από μέρος της Κυβέρνησης. Έτσι ένας έπι-

χειρηματίας μπορεί να διαμειστεί χρήματα, να δημιουργήσει την έπιχείρησή του, να προσφέρει ένα ποσοστό από τά κέρδη στο διαλυτή του και χωρίς κάμια άλλη προσπάθεια να εοφλήσει το χρέος του μέσα σε δυο — τρία χρόνια από τά κέρδη και ν' άπολαμβάνει τούς καρπούς του έπιχειρηματικού του δαιμόνιου!

Αυτό που μπορούσε να κάνει ή κυβέρνηση ήταν το να άπατήσει συνεταιρικά δικαιώματα ανάλογα με το ποσοστό της χρηματοδότησης και να δώσει στους ίδιους τούς εργάτες ή δυνατότητα έλέγχου της πορείας της έπιχείρησης. Έτσι άντι να καρπούται τά υπέρκερδη ή έπιχειρηματίας θά ήταν δυνατή ή αύξηση των μεροκαμάτων.

Όλλά άν δούμε την άνάπτυξη της οικονομίας μέσα σε άσπληρά πλαίσια της καταπιεστικής δομής είναι άσφαλώς άναπόφευκτο να φτάσουμε στο συμπέρασμα πως οι εργάτες πρέπει να υποστούν και άλλες θυσίες άκόμα...

3. Η κατανόηση και ή συμφωνία των εργατών για τις εργατικές υποχωρήσεις είναι κάτι που πρέπει να εξεταστεί πορσεκτικά. Άναμφίβολα οι εργάτες έχουν δείξει άξιοθαύμαστη πειθαρχία στην έφαρμογή αυτής της πολιτικής. Αυτό δεν σημαίνει κατ' άνάγκη πως συμφωνούν μ' αυτή την πολιτική. Σημαίνει άπλώς πως έχουν εμπιστοσύνη στην συνεταιρική ήγερσία. Πόση όμως ήταν ή συμμετοχή τους στη λήψη ή έξαγαών. Τά κέρδη που πραγματοποιούνται είναι κυριολεκτικά μυθώδη: άν ένα φόρμα στοιχίζει \$5 πουλάται (χωρητικά) στο έξωτερικό \$15 ή \$20. Όσο ποσοστό κάστους κι' άν είναι τά εργατικά όργανα φανερό πως πολύ λίγο επηρεάζουν την συνταγιστικότητα αυτών των έμπορευμάτων.

2. Αυτό μάζ φέρνει στο δεύτερο έπιχείρημα σχετικά με την άνακαμψη της οικονομίας. Είναι γεγονός ότι τά χαμηλά μεροκάματα αυξάνουν το ποσοστό κέρδους και έπομένως άποτέλου κίνητρο για επενδύσεις κεφαλαίων. Είναι άκόμα σωστό πως ή άνακαμψη της οικονομίας όφειλεται βασικά στις εργατικές υποχωρήσεις.

Όταν όμως οι εργατικές υποχωρήσεις ή ένδειξιμένη λύση ή άκόμα ή μόνη λύση; Πιστεύουμε πως όχι. Κατ' άρχην ή άναπτυξη της βιομηχανίας δεν έγινε μόνο λόγω της φτηνότητας της εργατικής δύναμης, αλλά και λόγω της σημαντικής άεικεδοθότητας από μέρος της Κυβέρνησης. Έτσι ένας έπι-

Τέλος πρέπει να σημειώσουμε πως στους έπομένους μήνες ή ένταση στις βιομηχανίες ένδυσης και υπόδυσης θά αυξηθώ. Οι εργάτες δεν μπορούν παρά να όποιήσουν το δικαίό τους. Οι συντεχνίες έχουν να διαδραματίσουν τεράσιο ρόλο στον αγώνα ενάντια στην εκμετάλλευση της δουλειάς τους.

4. Υπάρχει άνευθύνωση από άρθεο και έλλειψη πραγματικής γνώσης που δημιουργεί άνακαμψη την ένταση πως γράφτηκε στο γάτο: π. χ. Σήμερα ή κατάσταση είναι «ένα όμμα μπροστά από την κατάσταση που όπληξε πριν από την άναástαση». Το μεγάλο όμμα της κινήσεως έπανόστασης που είχε και έχει παγκόσμιας άνακαμψίας έγινε ένα όμμα μπροστά! Βάσει ποιών μελετών μιά ή συνάφτης από ζήλο και γοηφισματία και πως έλίε τις άπειρομενικές άνακαμψίες σε μία χώρα που μέχρι χθές ήταν Φεουδαρχική;

5. Τελώνοντας θά ήθελα να πώ, πως είναι φυσικό να ύπάρχουν διαφορές άπόψεων π. χ. με ένα κομμάτι της έξωοικεικής πολιτικής της Κίνας αλλά από δεν είναι σωστό να γίνεται αείτια να έλκουμε τον σύμμογο για έθρο ή να άναμενουμε με μεγάλη άπιστοσύνη φουστγγαμία όπως ήταν ο Μάο-Τσι-Τούγκ

ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Ο ΜΑΟ

Συναγωνιστές, Είμαι μέλος της Σ. Ν. Ε. ΔΕΝ και τακτικός άναγνώστης της Έκφρασης ή όστια πράγματι βρίσκεται στην πρωτογενία στον αγώνα για λευτεριά και άνεξαρτησία. Θέλω να κάμω καλύτερη κριτική για το άρθεο σας για τον Μάο-Τσι-Τούγκ της 23.9.1976.

1. Η Έκφραση σαν όργανο της πρωτογενίας Σ. Ν. Ε. ΔΕΝ θά πρέπει να συνδέει το κάθε τι με τον έθνοικαιολευτερωτικό αγώνα του Κυπριακού λαού, να εγείρει συντηράματα και να ένταχθούν, να φοριάζουν και να δυναμώνουν αυτόν τον αγώνα. Κάτι τέτοιο δεν γίνεται από πιο πάνω άρθεο ένώ θά ήταν ιδιαίτερα εύκολο να γίνει.

2. Από το άρθεο λείπει ή άνάληψη με άποτέλεσμα να ύπάρχουν θέσεις που όσισιατικά άποστρέφουν άφορμισούς.

3. Υπάρχει στο άρθεο ή άπιστοσύνη άνήληψη του όποιο μαζο. Π. χ. ο Μάο συνέβαλε στην άπελευθέρωση της Κίνας και κατά την άποψη αυτού που έγραψε το άρθεο δημοίόργησε «γροφισματία», άρα είναι οπότερος. Η Κίνα είναι δύναμη σύμμογος του κυπριακού λαού και ή άνήληψη του όποιο μαζο γίνεται υ' αυτή την περίπωση ιδιαίτερα έπικίνδυνη γιατί όσισιατικά άγνοεί ποιός είναι ο έχθρός και ποιός ο φίλος. Ποιός οι ύπεροπλοιστεύσεις δεν είναι έξηρητικές, σε ένα αγώνα, ιδιαίτερα αγώνα ένδυσσης.

4. Υπάρχει άνευθύνωση από άρθεο και έλλειψη πραγματικής γνώσης που δημιουργεί άνακαμψη την ένταση πως γράφτηκε στο γάτο: π. χ. Σήμερα ή κατάσταση είναι «ένα όμμα μπροστά από την κατάσταση που όπληξε πριν από την άναástαση». Το μεγάλο όμμα της κινήσεως έπανόστασης που είχε και έχει παγκόσμιας άνακαμψίας έγινε ένα όμμα μπροστά! Βάσει ποιών μελετών μιά ή συνάφτης από ζήλο και γοηφισματία και πως έλίε τις άπειρομενικές άνακαμψίες σε μία χώρα που μέχρι χθές ήταν Φεουδαρχική;

5. Τελώνοντας θά ήθελα να πώ, πως είναι φυσικό να ύπάρχουν διαφορές άπόψεων π. χ. με ένα κομμάτι της έξωοικεικής πολιτικής της Κίνας αλλά από δεν είναι σωστό να γίνεται αείτια να έλκουμε τον σύμμογο για έθρο ή να άναμενουμε με μεγάλη άπιστοσύνη φουστγγαμία όπως ήταν ο Μάο-Τσι-Τούγκ

Υ.Γ. Λυπούμαι που ό περιορισμένος χώρος της έκφρασης δεν μου έαίρεται να κάμω μια από μεγάλη ένταση.

Με συναγωνιστικούς χαίρεταιμους.

Κ. Α.

δδραουλός

Αναδρομή στην ιστορία του εργατικού κινήματος

ΜΑΡΞΙΣΜΟΣ: ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΑΙ Η ΣΗΜΑΣΙΑ ΤΟΥ

Α' ΜΕΡΟΣ

Την περασμένη φορά εξετάσαμε τους βασικότερους εκπρόσωπους των σοσιαλιστών διανοητών, που συνήθως ταξινομούνται σαν ουτοπικοί σοσιαλιστές. Το θέμα μας σε αυτό το άρθρο είναι ο Μαρξισμός. Ο τίτλος του άρθρου είναι ίσως φιλόδοξος. Πάντως σκοπός μας δεν είναι επίσημο να αξιολογήσουμε αυτό που σήμερα είναι το επίσημο δόγμα, κοσμοθεωρία, φιλοσοφία, πολιτική και οικονομική θεωρία διαφόρων κρατών κομμάτων, ομάδων, διανοουμένων κ.τ.λ., ούτε ή απόπειρα μιάς νέας ερμηνείας αυτής της τόσο κακοπαθημένης για λόγους παρεξηγήσεως ή σκοπιμοτήτων, θεωρίας. Αντίθετα, σκοπός του παρόντος σημειώματος είναι να δούμε το ιστορικό πλαίσιο μέσα από το οποίο γεννήθηκε ή επαναστατική θεωρία του Μάρξ καθώς και τη σημασία της για το εργατικό κίνημα στο 19ο αιώνα. Ίσως τότε μπορούμε να δειξουμε τους λόγους για την τρομερή απήχηση πού από τότε ή θεωρία, τούτη έχει μέσα εργατικό κίνημα.

Μιά τέτοια προσέγγιση απαιτεί κάποια αναφορά στα κύρια ιστορικά γεγονότα της εποχής καθώς και στην εξέλιξη της άριστερης διανόησης.

Το 1848 ήταν ένα σημαντικό έτος. Για πρώτη φορά το Γαλλικό προλεταριάτο στάθηκε πίσω από τα όδοφράγματα, στην επανάστασή του 1848, κινητοποιημένο γύρω από συνθήματα «κομμουνιστικά» που απαιτούσαν ισότητα τής ιδιοκτησίας. Η Γερμανία τον ίδιο χρόνο περνά από την πρώτη της δημοκρατική επανάσταση. Ταυτόχρονα, στην Αγγλία οι Χαρτιστές, το πρώτο εργατικό κόμμα στην Ευρώπη συντρίβεται. Μετά το 1850 και μέχρι το 1880 περίπου, δύσκολα μπορεί να πει κανείς πως το αγγλικό εργατικό κίνημα ασπάζεται οποιαδήποτε έννοια της σοσιαλιστικής ιδέας. Ειδικά μετά το 1867, όταν οι εργάτες κερδίζουν το δικαίωμα ψήφου, το συντεχνιακό κίνημα διαπνέεται από φιλελεύθερες ιδέες.

Το επίκεντρο των εργαικών αγώνων περί τα μέσα του 19ου αιώνα είναι αναμφισβήτητος η Γαλλία. Οι εργάτες σφάζονται

στα όδοφράγματα από τον στρατό το 1848, και το 1849, διάφορες μαζικές ειρηνικές διαδηλώσεις — μιά νέα ταχτική που εφαρμόστηκε από ένα ύπουτῶδες σοσιαλδημοκρατικό κίνημα — ενάντια στην μη δημοφιλή δημοκρατική (δηλ. αντιμοναρχική) κυβέρνηση άποτυγχάνουν οίκτρα. Μέχρι τότε ή δημοκρατία ήταν ακόμα ένα επαναστατικό σύνθημα. Μετά το 1848 ή δημοκρατία εμφανίζεται καθαρά σαν κυριαρχία τής αστικής τάξης, και σταματά πιά να εμπνέει το προλεταριάτο. Η άστική τάξη στηρίζεται επίσης στην υποστήριξη των αγροτών για να πατάσει την ανέλιξη του κομμουνισμού:

«Αλλά τι ήταν ο κομμουνισμός;

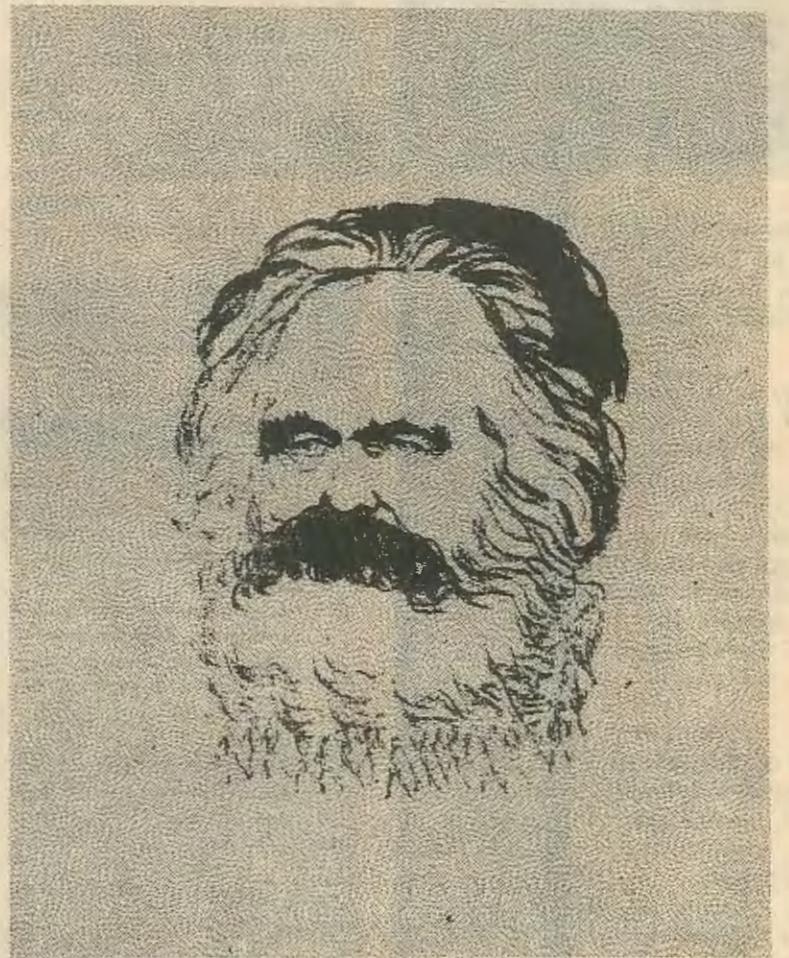
Στο μέσο εργάτη σήμαινε κάτι σαν ίση κατανομή τής ιδιοκτησίας. Όμως τώρα τούτο ήταν ξεπερασμένο. Ένα εργοστάσιο δεν μπορεί να διανεμηθεί, όπως ή γη. Σαφώς επικρατούσε σύγχυση, ανάμεσα στις πλατείες μάζες. Αλλά και τι ήταν ο σοσιαλισμός; Ούτε τούτο ήταν καθαρό. Για πολλούς ή διαφορά μεταξύ του κομμουνισμού και του σοσιαλισμού ήταν ο προλεταριακός επαναστατικός χαρακτήρας του πρώτου και ο φιλανθρωπικός χαρακτήρας του δεύτερου. Γενικά επικρατούσε σύγχυση ιδεών, και οι ουτοπικοί σοσιαλιστές κάθε άλλο παρά βοήθησαν στο ξεκαθάρισμα των πραγμάτων.

Παρ' όλο όμως που τα πράγματα δεν ήταν ακόμα θεωρητικά ξεκαθαρισμένα, το εργατικό κίνημα είχε μπροστά του δυο στρατηγικές. Σ' αυτό το σημείο θα πρέπει να πούμε πως με την εξαίρεση της Αγγλίας, σε καμμιά χώρα ακόμα ή εργατική τάξη δεν αποτέλελούσε την πλειοψηφία. Έχοντας αυτό υπόψη οι δύο δρόμοι, που έμπαιναν μπροστά στο κίνημα ήταν οι εξής: Ο πρώτος ήταν ο δρόμος του ρεφορμισμού. Με διάφορες δηλ. συμμαχίες (με τους μικροαστούς και πείθοντας τους αγρότες) να κερδηθούν οι εκλογές, για να γίνουν δυνατές όρισμένες μεταρρυθμίσεις. Ο κύριος εκπρόσωπος αυτής της ιδέας ήταν ο Λουί Μπλάνκ (1811—82). Ο δεύτερος, ήταν εκείνος που υπόδει-

χνε πως το προλεταριάτο, θάπρεπε να στηριχθεί στις δικές του δυνάμεις και σώματα (κυρίως τα συνδικάτα). Κύριος εκπρόσωπος τούτης τής σχολής ήταν ο Προυντόν. Και οι δυο σχολές είχαν αρκετή υποστήριξη. Υπήρχε, βέβαια, και μιά τρίτη αντίληψη εκείνη των Μπλανκιστών. Εκπρόσωπος τους ήταν ο Μπλανκί, που υποστήριζε πραξικοπηματική και έντονη κατάληψη τής εξουσίας, με την ελπίδα πως θα κατάφερε να τραβήξει τους αγρότες μαζί με την εργατική τάξη μετά την κατάληψη τής εξουσίας. Η αντίληψη τούτη δεν είχε μαζική απήχηση, αν και συζητιόταν πλατεία και έντονα ανάμεσα στους κύκλους των άριστερων διανοητών. Η ιδέα των Μπλανκιστών ανάγεται στην Ιακωβινική παράδοση τής Παρισινής εξέγερσης.

Το 1848 σήμανε την άποτυχία τής στρατηγικής του Μπλάνκ. Σαν μέλος τής προσωρινής Κυβέρνησης μετά τη φυγή του Λουδοβίκου Φιλίππου τίποτε δεν μπόρεσε να καταφέρει. Αλλά και οι μαζικές ειρηνικές διαδηλώσεις που υιοθετήθηκαν το 1849 — και στις οποίες αναφερθήκαμε πιο πάνω — πάλι απέτυχαν. Απέτυχε, όμως, και ή στρατηγική του Μπλανκί, γιατί ή εξέγερση του Παρισινού προλεταριάτου τή 15ο έτος πνίγηκε στο αίμα.

«Ας δούμε τώρα τον Προυντόν που ήταν ίσως ή πιο σημαντική μορφή κι' από τους τρεις. Ο Προυντόν άφησε πίσω του ένα τεράστιο γραπτό έργο, που χαρακτηρίζεται από έλλειψη συστηματικής γνώσης. Μπορεί να χαρακτηριστεί σαν αναρχικός για το πάθος του ενάντια σ' οποιαδήποτε μορφή κράτους. Πίστευε ότι ή βιομηχανική παραγωγή θα μπορούσε να γίνει σε μικρά εργαστήρια, που θα εαυνομοσοπονδοποιούνταν, για έξυπνέριση των κοινών σκοπών. Τούτο θα γινόταν με τή παραχώρηση τραπεζικής πίστης σε άπερίοριστο βαθμό σε έκατομμύρια μικρούς παραγωγούς διά μέσου μιάς εθνικής τράπεζας. Σαφώς ο Προυντόν δεν μπόρεσε ν' αντιληφθεί τή σημασία τής μεγάλης κλίμακας βιομηχανικών μονάδων. Γενικά, τα έργα του διαπνέονται από τήν αντίθεσή του ενάντια στην κρατική εξουσία καθώς και στην

έκκλησιαστική επίρροη.

Πολλά μπορούν να λεχθούν για τον Προυντόν, για έλλειψη όμως χώρου θα προχωρήσουμε στο μαρξισμό. Όλα τα πιο πάνω δείχνουν το πλαίσιο μέσα από το οποίο γεννήθηκε ο μαρξισμός σαν επαναστατική θεωρία. Ποιά είναι τα συμπεράσματα που προκύπτουν από τή σύντομη και βέβαια, ανεπαρκή ιστορική αναστομή που κάναμε πιο πάνω; Πρώτα — πρώτα ή εργατική τάξη αρχίζει να ξεχωρίζει καθαρά σαν τάξη. Η δημοκρατία δεν τή συγκινεί πιά γιατί ταυτίζεται με τήν άστική δημοκρατία και τήν έκμετάλλευση και καταπίεση που συνεπάγεται. (Τούτο είναι ξεκάθαρο στην περίπτωση τής Γαλλίας). Η κριτική του καπιταλιστικού συστήματος και ή προβολή μοντέλων από τους ουτοπικούς σοσιαλιστές δεν όδη-

γεί πουθενά και ή άποτυχία τους είναι καθαρή. Από τήν άλλη, ο κοινοβουλευτικός σοσιαλισμός του Μπλάνκ και τή Ιακωβινική πρόγραμμα του Μπλανκί άδυνατούν να προσφέρουν λύση. Ούτε βέβαια τούτο ουτοπικό πρόγραμμα του Προυντόν μπορεί ν' ανταποκριθεί στις περιστάσεις. Η εργατική τάξη έχει πιά ξεκάθαρα συμφέροντα που συγκρούονται με τόν καπιταλισμό. Οι αγρότες μετά τή διανομή τής γής στη διάρκεια τής άστικής επανάστασης γίνονται πιά μιά συντηρητική δύναμη. Γι' αυτό ή συμμαχία δεν είναι πιά δυνατή. (Αυτό εξήγησε και τήν άποτυχία του Μπλάνκ).

Από τήν άλλη ή ιδέα τής ισότητας (ίσης ιδιοκτησίας) που χαρακτηρίζει τόν παλιό κομμουνισμό είναι ξεπερασμένη, γιατί τή εργοσσία δεν μπορούν να διαμοιραστούν στους εργάτες. Τα μικρά εργαστήρια του Προυντόν δεν στέκουν στην πραγματικότητα, γιατί ήδη οι μεγάλες μονάδες είναι ή πραγματικότητα.

Ο Μαρξισμός ήταν μιά άπάντηση στην άγανία του εργατικού κινήματος. Καταπίεστηκε μ' όλα τα πιο πάνω προβλήματα που πρόσβαλλαν οι συνθήκες και έδωσε τή θεωρητική λύση. Ταυτόχρονα ή θεωρητική λύση υπαγόρευσε και τήν πρακτική, τόν δρόμο που θ' ακολουθούσε ή εργατική τάξη. Εξήγησε και έρμήνευσε τόν ύφιστάμενο σύστημα και ταυτόχρονα ξεσκέπασε τους λόγους άποτυχίας των μεθόδων που αναφέραμε πιο πάνω. Οι υλικές συνθήκες, οι νέες οικονομικές δομές δημιούργησαν μιά επαναστατική δύναμη, τόν προλεταριάτο, που συνεχώς αύξανόταν αριθμητικά. Εκείνο που έλειπε ήταν ή κατάλληλη επαναστατική θεωρία. Αυτό έδωσε ο Μαρξισμός, γεννημένος μέσα από τήν ώριμη πιά άστική κοινωνία, με ξεκάθαρες τής αντιθέσεις τής και μέσα από τής άγωνιάδες και αίματηρές άποτυχίες του προλεταριάτου.

Στό επόμενο: Μαρξισμός: Τό ιστορικό πλαίσιο και ή σημασία του. Β' Μέρος.

ΚΟΥΒΕΝΤΕΣ ΣΤΑ ΣΒΕΛΤΑ

ΚΑΘΑΡΣΗ

Θά γίνει ή δε θα γίνει κάθαρση; "Αν κρινουμε από τόν λόγο του προέδρου τής Βουλής ή κάθαρση θα πληξει τους άμετανόητους. Οι «μετανοήσαστες» θα μεταλάβουν τών άχράντων μυστηρίων.

ΤΑ ΑΠΟΔΗΜΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

Η κυβέρνηση διδνει εύκαιρία στα κεφάλαια που έφυγαν στο έξωτερικό (αεροπορικώς, άτμοπλοικώς, διαστημολοικώς, τηλεγραφικώς κ.τ.λ.) να μετανοήσουν και να επανέλθουν ή να επαναπατριθούν, παραχωρώντας τους φορολογική άμνηστεια. Με άλλα λόγια ο κλάδος ελαίας καλύπτει και τή ταξίδια των κεφαλαίων στο έξωτερικό. Και όχι μόνο αυτό, αλλά σαν πάρουν τόν δρόμο τής επιστροφής κι' έλθει τόν «νόστιμον ήμαρ» τούς διδεται και άμνηστεια φορολογική από πάνω.

Αυτό δεν σημαίνει ότι τόν κράτος μας δεν είναι ευνομούμενο. Τις προάλλες κάποιος προσπάθησε να διαφύγει από τόν αεροδρόμιο κουβαλώντας 3 αγγλικές λίρες στή τσέπη του (ο άχρειος — άκοις εκεί να εξά-

γει τόν συνάλλαγμα μας), τή λαγωνικά μας τόν μπιρστηκαν και βαρύς έπεσε ο πέλεκυς τής δικαιοσύνης...

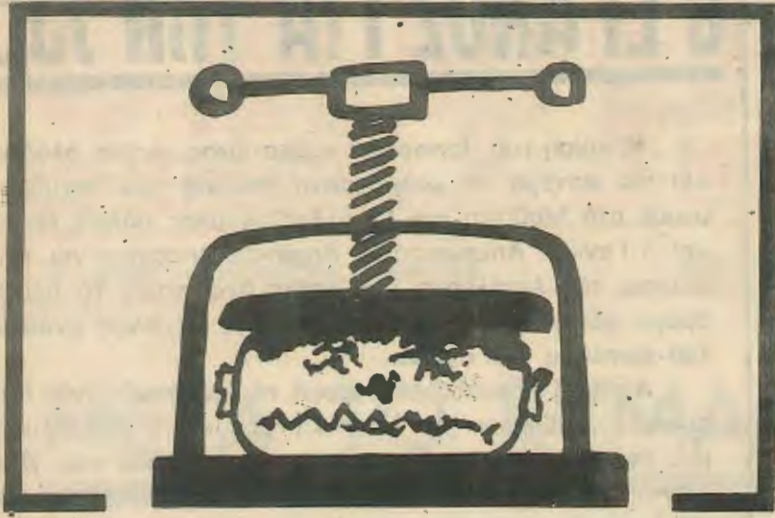
ΜΙΑ ΕΚΚΛΗΣΗ

Τις προάλλες, τόν Υπουργείο Έργασίας και ή Έργοδοσία κάνανε έκκληση στις εργάτριες και τους εργάτες να πιάσουν δουλειά, γιατί οι βιομηχανίες ένδυσης και υπόδησης δεν βρίσκουν εργάτες. Τους δίνουν μάλιστα και 7 λίρες τή βδομάδα λείη ή έκκληση. Πάει χάλασε πιά ο κόσμος. Τεμπέλιασαν οι εργάτες μας...

Έφτά ολόκληρες λίρες δεν τις ύπολογίζουν. Υποχρεώνεται για τούτο τόν επιχειρηματικό δαιμόνιο του Κυπρίου να κάνει έκκλησεις στους εργάτες. Μα αν δεν ανταποκριθούν πως θα λυθεί τόν πρόβλημα; Θ' αρχίσουμε, μήπως να εισάγουμε εργάτες από τόν έξωτερικό; Πάντως δεν είναι καθόλου άπιθανο... Θά εισάγουμε από τήν Αφρική και θα εξάγουμε τους δικούς μας στή Λιβύη Ποτέ, όμως, αύξήσεις στους μισθούς.

ΚΑΘΕ ΔΕΚΑΠΕΝΤΕ

οι μαθητες μας γραφουν... ΠΩΣ ΔΙΑΣΚΕΔΑΖΟΥΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ

Κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει ότι η διασκέδαση είναι ένα απαραίτητο στοιχείο στη ζωή μας. Παράλληλα όμως κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει ότι η εξαλλη σπατάλη και η χλιδή είναι κάτι το ανεπιθύητο για όποιεσδήποτε καταστάσεις. Ακόμα περισσότερο, όμως, σε εμπόλεμες καταστάσεις. Το θέμα μας λογπόν δεν είναι αν πρέπει ή όχι να διασκεδάσει ο μαθητής αλλά ποιά μορφή και τι διαστάσεις πρέπει να παίρνη αυτή η διασκέδαση.

Το να προσπαθήσει κανείς να προσδιορίσει την έννοια της λέξης διασκέδαση είναι κάτι ίσως ούτοπικό. Η έννοια της λέξης, διαφέρει από άτομο σε άτομο, κ' ή έρμηνεία δεν μπορεί να είναι παρά έντελώς προσωπική. Όμως η λέξη συνήθως προϋποθέτει μια πράξη που κινείται μέσα σε κοινωνικά πλαίσια. Είναι μια πράξη που σε φέρνει σε μια άμεση επαφή με την κοινωνία και τις δομές της.

Διασκέδαση, είναι το καλό μα και το ύποτυπώδες θέα-

τρο, ο καλός κινηματογράφος μα και τα πορνό, το κουτσομπολιό μα και η σοβαρή συζήτηση.

Διασκέδαση είναι και η δυσκοιήκη, ή ταβέρνα, ή καφετερία κ.α. Ανοίγεται λοιπόν ένας τεράστιος κατάλογος μπροστά στα μάτια των μαθητών. Και οι μαθητές δείχνουν ιδιαίτερη προτίμηση στις καφετερίες, στα σφαιριστήρια, στο ποδόσφαιρο και στις δυσκοιήκες χωρίς φυσικά να άμελούνται έντελώς το καλό θέατρο και ο καλός κινηματογράφος.

Αυτό δεν είναι μόνο γνώμη δική μας. Είναι μια κοινή διαπίστωση. Η δική μας γνώμη όμως είναι ότι αυτή δεν είναι η όρθή έκλογή. Η έκλογή αυτή, προσφέρεται για καθαρή οικονομική εκμετάλλευση. Μια εκμετάλλευση που ποντάρει πάνω στις αδυναμίες της μαθητικής ηλικίας, και τες ήθικες προκαταλήψεις που του έμφυτεύει η καπιταλιστική κοινωνική δομή και φιλοσοφία. Στες καφετερίες, στις δυσκοιήκες και στα σφαιριστήρια, δεν αδειάζουν μόνο τα πορτοφόλια των άστρων μαθητών, αλλά και η τζέπη του φτωχού μαθητή, που κοινομά, για να διασκεδάσει δθθεν, σ' αυτά τα «επαναστατημένα» καταφύγια της έξοργισμένης νέας γενιάς.

Ο έξοργισμός υπάρχει προερχόμενος από την ματαιότητα και το άδιέξοδο της σημερινής κοινωνίας. Διοχετεύεται, όμως, σε λανθασμένες τάσεις. Σε διασκεδάσεις κούφιας που δεν έχουν κανένα ωφέλιμο ρόλο. Απλώς σκοπεύουν στα λεφτά του μαθητόκοσμου χωρίς να του δίνουν το αντίτιμο σε όφελος. Τι διασκέδαση, τι σκοπιμότητα μπορείς να βρεις σ' ένα σφαιριστήριο; σε μια δυσκοιήκη, σε μια καφετερία. Αν η απάντησή μας ήταν καμιά τότε θα πέφταμε σε μια έντελως εξτρεμιστική άρνηση. Προσφέρουν κάτι σε μας τους μαθητές αυτά τα μέρη. Προσφέρουν μια διέξοδο στη ρουτίνα, στη καθημερινότητα. Και μόνο αυτή η διέξοδος υπάρχει.

— Περιθώριο για έκλογή δεν υπάρχει. Το καλό θέατρο, οι διαλέξεις κ.α., συνιστούνται από το σχολείο και δυστυχώς αναμειγνύονται με θυμήςεις των αρχαίων, των σχολικών κανονισμών, και ρίχνονται μαζί μ' αυτά στο χώρο της ρουτίνας. Αυτό τουλάχιστο είναι ένας λόγος για τον οποίο λίγοι μαθητές πάνε στις παραστάσεις του ΘΟΚ.

Αυτές οι φτηνές διασκεδάσεις γεμίζουν την ζωή ενός μεγάλου μέρους του μαθητόκοσμου. Κι' αυτές οι διασκεδάσεις είναι μια ξεκάθαρη πρόκληση για το προσφυγικό πληθυσμό του τόπου μας εκτός του ότι είναι μια παρερμηνευση της έγνοιας της διασκέδασης. Μια παρερμηνευση που έχει σαν κύριο παρανομαστή την εκμετάλλευση. Οθούνην οι μαθητές πρως αυτήν την διασκέδαση γιατί τή βρίσκουν προσοδοφόρα. Τα

ψυχολογικά και τα κοινωνικά προβλήματα του μαθητόκοσμου γίνονται άπικείμενο εκμετάλλευσης. Η ζωτικότητα του διοχετεύεται στο ποδόσφαιρο, στα μηχανάκια των σφαιριστήριων και στα περιπετειώδη έργα της τηλεόρασης και του κινηματογράφου. Ίσως για τους άστους να μην υπάρχει άλλη λύση. Η πιό πάνω ζωτικότητα, θα μεταλλάσσεται σε επαναστατική όρμη, αν δεν υπήρχαν αυτές οι ύποτυπώδεις διασκεδάσεις για να τες σταμάτουν. Ας θυμηθούμε τα λόγια κάποιου Αμερικάνου ψυχολόγου που πρόσφατα παρατήρησε: Φροντίστε ή νεολαία να ναι άπασχολημένοι με σέξ, με αυτοκίνητα, με ναρκωτικά. Να ά-

πασχολείται με οτιδήποτε άλλο εκτός από την πολιτική, γιατί αυτή θάναι ή μαρξιστική πολιτική.

Αυτό όμως καταστρέφει την νεολαία μας. Την άποσιωπά και την ναρκώνει. Γι' αυτό και οι μαθητές πρέπει να αντιδράσουν και να συνειδητοποιήσουν την έλλειψη ωφέλιμότητας και σκοπιμότητας σ' αυτές τες διασκεδάσεις. Το σχολείο και ή εκκλησία εναντιώνεται σ' αυτές τες παραστάσεις. Η αντίδραση πρως αυτό το άστικό κατεστημένο οδηγεί σ' αυτό το τομέα. Οι μαθητές ωφείλουν να συνειδητοποιήσουν ότι αυτός ο τομέας είναι ή άλλη όψη του ίδιου νομίσματος.

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΟΥ ΛΕΥΤΕΡΟΥ ΝΙΚΗΣΕ

Έγινε επίτελους ή άρση της απαγόρευσης του τραγουδιού «του Λεύτερου» από τους υπεύθυνους του Ρ.Ι.Κ. Η λαϊκή άπαιτηση για το άγωνιστικό, αντίστασιακό τραγούδι του Δώρου Λοίζου νίκησε. Το τραγούδι του συντρόφου μας Δώρου έμφύχωνε τον άγωνιστικό Κυπριακό λαό, έμφύχωνε την άγωνιστική πορεία της ΕΔΕΝ που αυτός την χάραξε με το αίμα του. Με την απαγόρευση του τραγουδιού από το Ρ.Ι.Κ. το τραγούδι τραγουδήθηκε και άγαπήθηκε περισσότερο γιατί δεν το ήθελαν οι Αμερικάνοι Ιμπεριαλιστές και τα ντόπια πιόνια τους.

Τα παιδιά της ΕΔΕΝ το τραγουδούσαν στους δρόμους και στις πλατέες ρίχνοντας τα μαλλιά τους πίσω, φορώντας το πρόσωπο άναποδα, ζητώντας να ξανακουστή «το τραγούδι του Λεύτερου», το τραγούδι που τραγουδούν οι επαναστάτες, τα παλληκάρια της ΕΔΕΝ στους δρόμους, στις πλατέες, στα κάστρα της αντίστασης. Το τραγούδι έγινε κτήμα του λαού, έγινε ένα με το λαό, έγινε καθοδηγητής του λαού γιατί αυτός που το έγραψε ήταν παιδί του λαού.

Η Αμερικάνικη πρεσβεία δεν έκανε τα διαθήματα για την απαγόρευση του τραγουδιού για μερικές φράσεις που δθθεν θιγόταν ή χώρα της, αλλά ήθελε να ξεχαστεί το τραγούδι και μαζί ή θυσία του Δώρου Λοίζου. Τελικά ο Κυπριακός λαός που ξέρει πάντα να νικά με τες προσπάθειές του νίκησε, και κάποια Κυριακή ξανακούστηκε από το ραδιόφωνο ή δυνατή φωνή του Λεύτερου να διεκδικεί ΨΩΜΙ ΚΑΙ ΛΕΥΤΕΡΙΑ. Σε ένα άγωνα όπως αυτό που διεξάγει σήμερα ο Κυπριακός λαός πρέπει να γίνει στράτευση όλω, άκόμα και της ποίησης, της αντίστασιακής άγωνιστικής ποίησης, όπως του Δώρου Λοίζου. Η νίκη του λαού έγινε μάθημα για τους υπεύθυνους του Ρ.Ι.Κ.

Κώστας Βενιζέλου

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΠΟΓΕΥΜΑΤΙΝΗ ΦΟΙΤΗΣΗ

Διαμαρτυρία τών μαθητών Τεχνικής Σχολής Λευκωσίας

Πήραμε την πιό κάτω άνακοίνωση από μαθητές της Τεχνικής Σχολής Λευκωσίας και με εύχαρίστηση τή δημοσιεύουμε.

Για τρίτο χρόνο τώρα συνεχίζεται μια κατάφωρη άδικία σε βάρος άρισμένου άριθμού μαθητών της Τεχνικής Σχολής Λευκωσίας. Αναφερόμαστε, συγκεκριμένα, στους μαθητές της άπογευματινής φοιτήσεως, οι οποίοι για τρίτο κατά συνέχεια σχολικό έτος ύποφέρουν λόγω αυτής της δευτερεύσεως και ύφιστανται ταλαιπωρίες, που άποβαίνουν σε βάρος της μαθήσεως και της άποδοτικότητός τους.

Είχαμε έλπίσει ότι ως τώρα θα κατεβάλλετο προσπάθεια για να διευθετηθή το όλο πρόβλημα. Αλλά το νέο σχολικό έτος άρχισεν ήδη και δεν βλέπουμε να καταβάλλεται, οποιαδήποτε πρωτοβουλία ή προσπάθεια για να άρθή ή άδικία σε βάρος μας.

Γι' αυτό την πρωτοβουλία άνακοίνωσης του θέματος την άναλαμβάνουμε έμεις οι ίδιοι, οι μαθητές της άπογευματινής φοιτήσεως της Τεχνικής Σχολής Λευκωσίας.

Απευθυνόμαστε πρως κάθε άρμόδιό, πρως το Υπουργείο Παιδείας, πρως την Διεύθυνση της

Σχολής μας, πρως τους καθηγητές και τους γονείς μας και πρως τους συμμαθητές μας της Πρωινής Φοιτήσεως. Θέλουμε το πρόβλημα μας και ζητούμε επίλυση του.

Ζητούμε να καταργηθή ή άπογευματινή φοιτήση στην Τεχνική Σχολή Λευκωσίας. Αλλά αν ευσταθή ο άσχυρισμός ότι στις Τεχνικές Σχολές ύπάρχουν ιδιαίσσες συνθήκες λόγω μικρού άριθμού εργασιών, έχουμε δεύτερη διασκευτική πρόταση για επίλυση του προβλήματος. Να καταργηθή ή φοιτήση κατά το Σάββατο και οι άρες εργασίας της μέρας αυτής να μεταφερθούν στις ύπόλοιπες μέρες.

Πιστεύουμε ότι το αίτημά μας θ' αντιμετωπισθή με κατανόηση και προτού δημιουργηθούν συνθήκες που δεν θα επιτρέπουν άλλες. Θέλουμε να άποφύγουμε οποιαδήποτε δυναμική διεκδίκηση του αιτήματός μας. Αλλά τούτο δεν θα άποφενχθή αν το πρόβλημα διαιωνισθή και δεν αντιμετωπισθή θετικά και τήχιστα όπως συνέβη σ' άλλο σχολείο της Λευκωσίας.

Οι μαθητές Τεχνικής Σχολής Λευκωσίας (Απογευματινή φοιτήση) 4 Οκτωβρίου, 1976

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ ΤΟΥ Α.Τ.Ι.

2ετή θητεία-πολιτοφυλακή

Μετά από δεκαήμερο, συνεχώς κλιμακούμενο, αγώνα για απόλυση των 26 αποφοίτων του Α.Τ.Ι., που έχουν έγγραφη στη Μ. Βρετανία, τελικά ο στόχος επετεύχθη με την επιτυχή παρέμβαση του Μακαριωτάτου. Οι φοιτητές του Α.Τ.Ι. νοιώθουν βαθιά την υποχρέωση: να ευχαριστήσουν τον Μακαριώτατο για την παρέμβαση του καθώς και το τόσο που έδωσε την άρμόζουσα κάλυψη του προβλήματος και του όποιου ή βοήθεια ήταν ανεχτήμητος.

Στις μακρές διαβουλεύσεις γι' αυτό το θέμα, οι κυβερνητικοί εκπρόσωποι υποστήριξαν ότι οι απόφοιτοι του Α.Τ.Ι., θα πήγαιναν για μεταπτυχιακές σπουδές. Δηλαδή αφήνουν να νοηθεί ότι το δίπλωμα του Α.Τ.Ι. είναι ένα πλήρως αναγνωρισμένο πτυχίο. Δεν είναι όμως έτσι. Δεν υπάρχει ούτε πρόνοια στον νόμο, ούτε ειδική βαθμίδα στο κρατικό μηχανισμό για τους αποφοίτους του Α.Τ.Ι. Αλλά ακόμα και η κυβέρνηση δε θεωρεί το Α.Τ.Ι. σαν ανώτερη σχολή για σκοπούς απολύσεων με έγγραφες στο Α.Τ.Ι. Έτσι υπάρχει

πλήρης αντίθεση στη πολιτική της κυβέρνησης έναντι της απόφασης της στήν κατάσταση της έναντι στην αναγνώριση του διπλώματος.

Ακόμα ο λόγος που πολλοί απόφοιτοι του Α.Τ.Ι. θέλουν να συνεχίσουν τις σπουδές στο εξωτερικό είναι διότι το επάγγελμα του Ανωτέρου Τεχνικού (απόφοιτοι Α.Τ.Ι.) δεν είναι κατοχυρωμένο στην Κύπρο και έτσι γίνονται οι απόφοιτοι αντικείμενα εκμετάλλευσης. Από την άλλη εμποδίζονται να συνεχίσουν τις σπουδές τους, με τρόπους ως είναι ο ισχυρισμός περί μεταπτυχιακών σπουδών κ.λπ., με σκοπό να παραμείνουν στην Κύπρο σαν φτηνό τεχνικό προσωπικό.

Τό τι ζητούν οι φοιτητές είναι η εισδοχή στο νόμο περί Πολιτικών Μηχανικών και Αρχιτεκτόνων της τάξης του Ανωτέρου Τεχνικού που θα επιτρέψει το καθορισμό των δικαιωμάτων των αποφοίτων της Πολιτικής Μηχανικής του Α.Τ.Ι. καθώς και τον καθορισμό της βαθμίδας του Ανωτέρου Τεχνικού στη Κυβερνητική Υπηρεσία που θα επιτρέψει τη

σωστή εργοδότηση των αποφοίτων του Α.Τ.Ι.

Οι φοιτητές βλέπουν την αφετηρία των προβλημάτων τους στη σύσταση του Διοικητικού Συμβουλίου του Α.Τ.Ι. που περιλαμβάνει εκπροσώπους, Εργοληπτών, Πολιτικών Μηχανικών και Αρχιτεκτόνων κ.λπ., των οποίων τα συμφέροντα είναι αντίθετα με τα συμφέροντα των φοιτητών. Σε αίτηση για συμμετοχή των φοιτητών στο Διοικητικό Συμβούλιο, οι φοιτητές έχουν πάρει αρνητική απάντηση. Έν δψει των πιδ πάνω ή Φ.Ε. μένει αμετάκλητη στα αιτήματά της.

Ευθύς εξ αρχής η θέση της Φ.Ε. ήταν ότι επιβάλλεται η ίση μεταχείριση στρατιωτών, είτε πρόκειται για μέλλοντες φοιτητές, ούτε για εργάτες. Για ριζική δε λύση των προβλημάτων δίχρονη θητεία με τη δημιουργία λαϊκής πολιτοφυλακής για αντιμετώπιση των άμυντικών προβλημάτων που προκύπτουν.

Ε. Φ. Α.Τ.Ι.

Ο ΕΡΑΝΟΣ ΓΙΑ ΤΗΝ JSE

Η κρίση του Ισπανικού καθεστώτος γίνεται ολοένα και πιο φανερή. Η μακρόχρονη απεργία των ταχυδρομικών στη Μαδρίτη και 15 άλλες μεγάλες πόλεις όπως και η Γενική Απεργία στις Βασκικές επαρχίες για την επέτειο της εκτέλεσης των πέντε αγωνιστών το περασμένο φθινόπωρο είναι δείγματα της μεγάλης ανόδου του επιπέδου του αγώνα.

Αυτή τη βδομάδα με αφορμή τη δολοφονία ενός βασικού συμβούλου ή Ισπανική αστυνομία εξεπέλυσε μια μεγάλη κλίμακα τρομοκρατία σε βάρος των Βασκων εργατών. Με την πρόφαση του κυνηγητού για το δολοφόνο στρατιωτικές δυνάμεις κάμνουν αδιάκριτες έρευνες και τρομοκρατούν τους εργάτες.

Μέσα σ' αυτές τις συνθήκες η Σοσιαλιστική Νεολαία της Ισπανίας (JSE) έχει ανάγκη από την διεθνή αλληλεγγύη για να μπορέσει να αντισταθεί στον άγωνα της. Ο έρανος που προκήρυξε η Σ.Ν. ΕΔΕΝ για ενίσχυση της JSE έχει ήδη αποφέρει £20 δηλ. 10% του τελικού στόχου των £200. Η πρώτη εισφορά που έφτασε ταχυδρομικά στα γραφεία της Σ.Ν. ΕΔΕΝ προερχόταν από ανώνυμο και περιείχε 250 μίλες.

Χρειάζονται ακόμα πολλές τέτοιες εισφορές για την κάλυψη του στόχου. Για την μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα του Έρανου η Σ.Ν. ΕΔΕΝ έχει δώσει ευθύνες επαρχιακά ως εξής:

- Λευκωσία: £100
- Λεμεσός: £60
- Λάρνακα: £20
- Πάφος: £20

Οι εισφορές να αποστέλλονται στην:

Σ.Ν. ΕΔΕΝ
T.K. 1064
ΛΕΥΚΩΣΙΑ

Έπιταγές στο λογαριασμό 1762 Λαϊκή Τράπεζα Κύπρου, Λευκωσία

ΝΕΑ ΤΗΣ ΛΕΜΕΣΟΥ

Πριν λίγες μέρες η δεύτερη ομάδα του 'Αγιον Γωάννη' ανακοίνωσε στην επαρχιακή Γραμματεία της νεολαίας ότι ετοίμασε οίκημα στο οποίο θα κάνει τις συνεδριάσεις της ομάδας και θα μπορεί να δρώ στην συνοικία. Το οίκημα το οποίο παρέχώρησε σύντροφος, ετοίμαστηκε από την ομάδα του 'Αγιον Γωάννη Β' με μεγάλη προσοχή και πένταν αυτό που ήθελαν. Το όνομασαν Τέλ 'Αλ Ζάταρ. Μέλη της επαρχιακής επιτροπής επισκέφθηκαν το οίκημα και έμειναν κατενθουσιασμένοι.

Η Τοποθεσία που βρίσκεται είναι καλή, και τα μέλη της ομάδας θα μπορούν να έχουν επαφή με εργάτες που περνούν κατά τις απογευματινές ώρες διότι είναι κοντά ή Βιομηχανική περιοχή. Η Επαρχιακή Γραμματεία συγχαίρει αυτούς που εργάστηκαν για να ετοιμασθεί και να πετύχει, το 'Τέλ 'Αλ Ζάταρ' 'Αγιον Γωάννη'.

Τό 'Οργανωτικό Γραφείο προχωρά καλά. Αρχισαν και πάλιν οι εξορμήσεις στην ύπαιθρο. Επίσης το 'Οργανωτικό Γραφείο έστησε 12 συνολικά ομάδες βάσης μέσα στην πόλη. Οι 12 ομάδες βάσης συνεδριάζουν κανονικά. Τό 'Οργανωτικό Γραφείο με ανακοίνωσή του αναφέρει ότι κάθε δεύτερη Παρασκευή μετά το Κεντρικό 'Οργανωτικό Γραφείο που γίνεται τώρα στην Λεμεσό, θα υπάρχει πλατειά σύσκεψη που θα συμμετέχει και ο Κεντρικός 'Οργανωτικός Γραμματέας της Σ.Ν. ΕΔΕΝ.

Έγινε πριν λίγες μέρες στα γραφεία του κόμματος εκδήλωση συμπαραστάσης στο λαό της Χιλής που ζει μέσα στην δικτατορία της Χιλιακής χούντας του Πινοσέτ. Ως γνωστό στις 11 Σεπτεμβρίου 1973 με πραξικόπημα της στρατιωτικής χούντας δολοφονήθηκε ο πρόεδρος Σαλβατόρ Αλλιέντε. Στην εκδήλωση μίλησε σύντροφος που αναφέρθηκε στην ζωή πριν το προδοτικό πραξικόπημα του Πινοσέτ και παρουσίασε την πορεία του Χιλιανού λαού με την βορεία της Κύπρου. Μετά συναγωνίστρια απαγγείλε ποιήματα του Πάμπλο Νερούντα.

Κώστας Βενιζέλος

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗ ΑΜΝΗΣΤΙΑ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ 1η ΣΕΛΙΔΑ
ρου συνλλαγματική αμνηστία.

Συχνά ακούονται ύμνοι για το επιχειρηματικό δαιμόνιο του Κυπρίου. Είναι, όμως γνωστό, και τα πιο πάνω μέτρα το επιβεβαιώνουν, πως δεν γίνονται επενδύσεις που θα έχουν μακροπρόθεσμα ωφέλη στον τόπο. Αντίθετα, οι επιχειρήσεις επιδίδονται σε εύκολα και άμεσα κέρδη εκμεταλλευόμενες τα διάφορα σχέδια κυβερνητικών εγγυήσεων και τους φοβερά χαμηλούς μισθούς. Μεγάλο μέρος των κεφαλαίων τους έχει εξαχθεί στο εξωτερικό.

Από την άλλη, με μεγάλο θράσος ή εργοδοσία, απαιτεί από τους εργαζόμενους να δεχτούν και να δέχονται συνεχώς μειωμένο βιοτικό επίπεδο για να υποδοθηθεί ή οικονομία (λέγε τα εύκολα κέρδη), στο όνομα του απελευθερωτικού αγώνα, που δεν είναι διατεθειμένη να διεξαγάγει.

Πιστεύουμε ότι τα πιο πάνω μέτρα πρέπει να σταματήσουν, κι όσοι φυγάδευσαν κεφάλαια να τιμωρηθούν. Μια λεπτομερής έρευνα από την κυβέρνηση θα μπορούσε να βρει τους ενόχους. Είναι καιρός να τερματιστεί αυτή η θωπεία του κεφαλαίου με τέτοιου είδους «κίνητρα». Η οικονομία τότε μόνο θα πάει σωστά και τότε μόνο θα τεθεί στην υπηρεσία του αγώνα, αν γίνουν κρατικοποιήσεις των βασικών της τομέων.

αγοραζετε τη σοσιαλιστική εκφραση

σοσιαλιστική εκφραση

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

Έσωτερικό 24 φύλλα 1500 μίλες
Έξωτερικό 24 φύλλα 2000 μίλες
Τιμή φύλλου 50 μίλες.

Οι έπιταγές στο λογαριασμό 1762 Λαϊκή Τράπεζα Κύπρου Λευκωσία.

Η Σοσιαλιστική 'Εκφραση θα διατίθεται στα Γραφεία της Σοσιαλιστικής Νεολαίας ΕΔΕΝ Κωνσταντίνου Παλαιολόγου 23 Λευκωσία ή για συνδρομές T.K. 1064 Λευκωσία